

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

ESCOLA SUPERIOR
DELS BELLS OFICIS

1915

Escola Superior dels Bells Oficis 1915

RF-10-17

FD-25-22

ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS

R. 9.281

DIPUTACIÓ DE BARCELONA :: 1915

El món marxa a la victòria de la competència. — I, entre totes les competències possibles, cap té garantia tan sòlida d'avenir com aquella doble que sia a la vegada manual i intel·lectual, que signifiqui habilitat de mans unida a superioritat d'esperit.

En un moment del segle XIX, pogué semblar que el maquinisme i els seus progressos acabarien definitivament amb la tradició dels bells oficis manuals, que tant de glòria havien donat a afortunades ciutats i nacions. Per altre costat, un pseudo-intel·lectualisme oficinesc i llibresc temptava les vocacions de la joventut amb la falaciosa esperança de pervindre de semi-oci i de senyoria... — Un gran fracàs moral i social ha seguit a l'imperi d'aquestes dues tendències. El maquinisme ha augmentat el pauperisme en els obrers manuals. La tendència pseudo-intel·lectual i burocràtica ha agravat considerablement la situació en una altra mena de pauperisme. — Mentrestant, els nostres ulls veuen ressucitar en totes les nacions avençades els oficis d'art i aquests ésser més estimats cada dia, i sos conreadors col·locar-se en situació més segura, independent i apreciada. — L'artista noble, l'artista dels oficis, constitueix ja avui un dels tipus socials més selectes, i cada dia anirà essent-ho més.

Els Poders públics no resten indiferents a aquest moviment. Cada país mostra avui interès vivíssim en restaurar la seva superioritat en aquelles arts antigues que un dia li donaren renom i riquesa, i en mantenir aquella superioritat, acomodant les velles tradicions a les necessitats noves. — Tots hi volen ésser en la rivalitat universal. Tots destinen a això atenció preferent i somes considerables. — No solament de marina de guerra viu la poixança d'un poble; mes de tota taça de porcel·lana perfecta que surt de la boca d'un forn.

A Catalunya tenim, en alguns bells oficis, les tradicions més envejables, unides al més lamentable present. — No podem confiar la restauració d'aquelles a la

espontaneïtat de l'interès privat i de l'aprenentatge. Una intervenció de l'acció pública és indispensable, és urgent, si no volem ràpidament sucumbir. — Aprofitem aquesta deturada del món, aquests dolorosos dies de guerra, per procurar-nos aviat l'altura necessària a fi de competir demà amb tot el món en els oficis de la pau.

La Diputació de Barcelona, fidel a son propòsit de restauració integral de la civilitat catalana, ha estudiat també aquest problema. Fruit d'aquest estudi es el PROJECTE que's presenta a continuació.

ESCOLA SUPERIOR

DELS

BELLS OFICIS

OBJECTE DE L'ESCOLA

L'objecte principal de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS és el de formar personal apte per a la direcció artística dels obradors i manufactures d'art del nostre país. La seva missió principal és, en conseqüència, la de donar als seus alumnes una educació suficient per a presidir el fet constructiu, en el qual les formes neixen i es determinen, per a portar a aquèstes a un resultat estètic.

El criteri que determina aquesta ensenyança, en la qual les tècniques, en son aspecte teòric i pràctic, han de tenir una gran preponderancia, és el de que l'art no dèu ésser un element agè a les formes constructives al demunt de les quals s'apliqui, com ha deixat entendre el mot d'«arts aplicades» donat pels tractadistes del segle passat; ni tampoc un fet anterior a elles que els obligui a violentar la seva naturalesa material i constructiva, sinó un element acusador, caracteritzador d'aquestes formes, posant aixís l'art en sa justa funció reveladora o expressiva.

DIVISIÓ GENERAL DELS CONEIXEMENTS QUE REBERÀ L'ALUMNE

Seguint aquest propòsit, immediatament se presenten els coneixements que l'alumne deurà adquirir; coneixements que, un cop determinada la relació viva entre les formes constructives i el resultat estètic, han de fer d'ell un element apte per a dirigir un obrador en aquests dos aspectes. Aixís és que, si per un costat se

l'ha de dotar de coneixences respecte la naturalesa i lleis de construcció dels materials i les maneres d'elaborar-lo, amb el seguici d'eines i enginys que per això són necessaris, tenint en compte aquesta naturalesa estudiada, per l'altre se l'ha de proveir d'un sentit estètic que tindrà el seu principal element de desenrotllament en el dibuix, on se descobreixen les armonies de les coses, i en l'observació d'aquestes armonies a través de les formes d'art històriques analitzant en elles les causes que les han produïdes, i la funció de conveniència de cada element constructiu al resultat estètic alcançat.

Aquests dos grupus d'ensenyança, entre els quals existeix una tan viva compenetració, han de tenir un desenrotllament gradual i armònic. L'administració d'ells ha de ser posada en un ordre lògic de major a menor, de teoria a pràctica, de principi a resultat. Per això, paralelament a les ensenyances fonamentals de la preparació tècnica, hi deu anar la preparació fonamental artística o de representació d'apariències. Unes i altres tenen el seu principi teòric i la seva pràctica. L'estudi de la naturalesa dels materials i la seva aplicació a la construcció trovarà la pràctica en el taller. La geometria descriptiva i la perspectiva la trovaràn en l'aula de dibuix. L'educació estètica deurà ocupar un lloc intermig entre ambdós grupus, que l'un va dirigit al fet constructiu i l'altre a la seva representació.

CONVENIENCIA DE L'ESCOLA

Aquesta educació produiria directors complerts de les nostres indústries, veraders arquitectes de les arts que els tractadistes fins ara han anomenat menors, que projectarien amb seny, produint un art estructural, per dir-ho aixís, adaptat a la realitat econòmica i mecànica amb que s'han de produir les obres que surten dels obradors de tan bells oficis, avui decadents després d'haver donat les obres maravolloses que anomenen els antics inventaris o que guarden els nostres museus.

Aniria l'Escola an aquest renaixement dels bells oficis, no sols fent un conservatori de les arts sumptuaries que moren, sinó, i d'una manera principal, creant les formes propies de l'art modern, més popular i assequible a tothom, que no s'ofenqui del contacte amb la màquina ni del règim de treball a que obliguen els moderns sistemes de producció.

Per a determinar i concretar més encara els fins de l'Escola la fundació de la qual proposem, evitant crear dobles d'institucions que ja existeixen, creiem que deuen reunir-se en ella solament aquelles arts en les quals la composició artística està estretament lligada amb les tècniques, en que aquèstes imposen formes a la composició, traves de les quals se pot treure partit per a noves orientacions; deixant aixís de banda, per a que's desenrotllin en l'*Escola Superior de Belles Arts de Llotja*, no solament l'Escultura i la Pintura, l'ofici o tècnica de les quals és part en l'obra de creació personal de l'artista, sinó totes aquèlles que d'aquestes dues branques se deriven, i que no estàn trabades per una tècnica independent d'elles mateixes, com el Gravat, la Escenografia, etc.

Aixís, en son conjunt, les nostres ensenyances serien com un embelliment de les arts manuals que's professen a l'*Escola Elemental del Treball* o en les escoles de segón grau, que's van creant dins l'*Universitat Industrial*, o's professen en l'*Escola d'Enginyers Industrials*. Per tal, ens serien propies aquelles ensenyances, de les *Arts del Metall*, amb l'Orfebreria, el Ferro forjat, la Fundició; les *Arts de la Fusteria* amb les grans Construccions i els Amoblaments i la Talla que'n és complement; les *Arts de la Terra*, amb la Gerreria, la Ceràmica de revestiments, els Vidres i les Vidrieres de color i els Esmalts; les *Arts del Teixit*, amb el Brodat, la Tapisseria, les Punes, etc.; la *Jardineria*, amb les seves petites construccions exornatives, en la que hi tenen part els oficis de la fusta, de la pedra i de la fundició; les *Arts del Cuiro*, amb la restauració del guadamacil; l'*Enquadernació*, que'ns obriria la porta a una ensenyança de les Arts de l'Impremta.

En canvi, l'Escola de Llotja, que de tants anys ha hagut de proveir a l'ensenyança de les Arts, podrà, desde la fundació de l'organisme que's proposa, intensificar-se en les que li són més propies, restaurant ensenyances suprimides com les del Gravat en acer i Talla dolça, d'Aigua fort, o implantar-ne d'altres de noves.

Aquesta divisió d'ensenyances respònd certament a un criteri ben lògic; car si en essència l'art és un, les materies amb que l'obra d'art se realitza son diverses, i el domini d'aquestes imposa uns coneixements diversos, i per tant unes maneres diverses d'ensenyar.

Evidentment, l'Escola de Belles Arts de Llotja, pel séu caràcter de tal, és una Escola d'ensenyança d'imitació de formes naturals. An aquesta Escola li foren afegides, a son temps, unes ensenyances d'aplicació decorativa. Els obrers d'oficis

d'art reclamaven una educació de dibuix que, no essent tan elevada com la dels artistes, els dongués medis per a exercir el seu ofici amb una major perfecció.

Cal recordar-nos de que, desde mitjos del segle passat fins ben aprop del moment actual, s'ha fet, seguint un criteri estètic general a tota l'Europa, una lamentable distinció, no de naturaleses, sinó de categories, entre les arts lliures de la tècnica i els oficis, i responent an aquesta distinció, l'ensenyança dels bells oficis ha sigut no una ensenyança propia a ells, sinó la reducció de les que eren donades als artistes.

Abans, un tal criteri venia motivat per un retraiment dels vers artistes en el treball dels oficis. La gent que s'hi dedicava, llevat d'excepcions que no podien modificar els sistemes, eren els obrers humils, els petits industrials. L'ensenyança, administrada com era, responia, doncs, a la realitat, i fins ara hi ha respost; fins que l'onada del prerrafaelisme anglès i del novíssim moviment germànic ha dut entre nosaltres la noció de l'importancia artística dels bells oficis, per damunt de les arts d'imitació, fent sentir la necessitat de la reforma de l'ensenyança, que cada dia amb més veemencia reclama una joventut artística que vol entregar-se a la labor dels oficis d'art.

Responent an aquesta realitat nova, s'ha pensat en organitzar, doncs, d'una manera apropiada, aquestes ensenyances. Lo que en principi no era més que una extensió de les ensenyances d'imitació de formes, per a us dels artisans, se convertia en l'ensenyança complexa de la creació de formes.

INTERCAMBI D'ENSENYANCES ENTRE L'ESCOLA PROJECTADA I LES QUE JA SON FUNDADES

Darrera aquest plan, que respòn a les més precises necessitats de l'educació artística industrial, al formular aquest projecte, ens hem trobat amb la creació ideal d'una pila d'aules, a les que calia donar una relació i enllaç convenient. Entre aquestes n'hi havien moltes fundades ja i en funcions, dins el conjunt de l'*Universitat Industrial*, i que, naturalment, deuen ésser aprofitades, fent concórrer en elles els nostres alumnes, i posant, en correspondencia, a la seva disposició aquelles de les nostres ensenyances que podran ésser-los-hi útils.

En primer lloc, és evident que aquest intercanvi escolar, apart d'un estalvi en el presupost de l'Escola projectada, és una font d'alts beneficis per als alumnes i per als oficis de la construcció i de la decoració arquitectònica, i, en general, per a tots aquells que l'art ha lograt ennoblir. El jardiner tindrà necessitat dels coneixements que, respecte la naturalesa dels terrenys i de les vegetacions, se donen a l'*Escola Superior d'Agricultura*; el projectista de les Arts del Teixit podrà fer tota la seva teoria i pràctica de les tècniques que li són necessàries a l'*Escola de Teixidors*. Els tallers de l'*Escola de Fusteria*, els de Manyans i Fundidors de l'*Escola Elemental del Treball*, els de l'*Escola de Curtidors* podran ésser aprofitats per la nostra, i més, tenint en compte que les seves ensenyances són generalment nocturnes, i que la concurrencia dels nostres alumnes, per tant, no causaria cap dels perjudicis que una aglomeració d'estudiants diversament preparats porta sempre en tota ensenyança.

I així com els alumnes de la nostra Escola podrien aprofitar d'aquestes ensenyances ja fundades, les nostres aules podrien també ésser útils als alumnes de les altres escoles. Passa això, per a no citar-ne d'altres, entre les Escoles superiors, amb la de Teixidors, als que és necessària l'ensenyança del dibuix. En el grau que és necessària la tècnica del teixit a l'artista decorador li és necessària al tècnic textil l'ensenyança artística.

DISTINCIONS A FER ENTRE LES DIVERSES ENSENYANCES

Caldria també distingir entre aquelles arts vives que tenen segura assistència d'alumnes i aquelles de caràcter sumptuari i fora dels termes de la producció industrial, que el Poder públic deu conservar com una llegat per a nous esplets en el pervindre. Tals són, sense moure'ns de les Arts del Teixit, la *Tapiceria d'art* i les *Puntes a mà*.

Altres de les ensenyances proposades no tenen encara tallers establerts, i en altres el seu aspecte artístic obliga a un taller especialment montat, tals com la Tapiceria d'alta llisa, l'Orfebreria i la Joieria dins de les Arts del Metall, i els Esmalts dins de les Arts de la Terra.

Deixem aquí de banda, al menys per la seva fundació immediata, les Arts sump-

tuaries mortes, que poden tenir, com a Roma en l'«Spedale S. Michele», un redós equivalent en la nostra *Casa de Caritat*, fent-ne lo que són a París les Manufactures nacionals, o les Escoles de Blondes a Bruseles, i que poden ésser objecte d'un estudi especial.

Prescindim també en el nostre plan de les industries que reben la seva ensenyança en l'«Institut Català de les Arts del Llibre», les quals, dedicades a l'educació professional dels obrers, podrien més endavant trobar en la nostra Escola una extensió. De moment bo serà continuar ajudant a l'esforç d'aquella benemèrita institució, per medi d'una subvenció; o bé col·laborar al perfeccionament de l'Impremta de la Casa de Caritat, que's podria convertir en *Impremta Nacional de Catalunya*.

BRANQUES D'OFICIS QUE FLORIRÀN A L'ESCOLA

Quedaría aixís el nostre projecte limitat a les especialitats següents:

ARTS DE LA TERRA
 ARTS DE LA FUSTA
 ARTS DEL METALL
 ARTS DEL TEIXIT
 ARTS DEL CUIRO
 JARDINERÍA
 ESCULPTURA ARQUITECTÒNICA

L'ESCOLA I LA VIDA ARTÍSTICO-INDUSTRIAL DEL PAIS

Un altre punt d'especial interès creiem necessari anotar en el preàmbul d'aquest projecte, i que si no's refereix directament a les ensenyances de l'Escola, toca al viu de l'aplicació d'aquèstes, i al problema de la seva expansió, que tants beneficis pot reportar. Ens referim a la relació de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS amb la vida industrial i artística del nostre país.

En primer lloc, per a que aquèsta sia un fet, cal dotar l'Escola d'un prestigi entre els industrials constituïts en gremis i associacions patronals, car aquests són els que, en darrer terme, han d'avaluar els certificats d'ensenyances que aquèsta confereixi. A tal efecte, creiem que deù donar-se'ls una intervenció. Per ells l'Escola és feta, i ells són els qui han de mantenir-la en comunicació constant amb la realitat, fent que els coneixements que en ella es donguin i les aptituds que d'ella resultin, tinguin una adaptació immediata en els tallers i manufactures, per a que ben aviat s'acompleixin els fins de regeneració dels bells oficis que's proposa, i ofereixin un pervindre als estudiants.

Alhora que un centre de preparació de personal per a la vida industrial artística, l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS deù constituir-se en laboratori on s'acullin totes les temptatives de progressos tècnics; i an aquest objecte, seguint el qual hem vist sovint la ruïna d'industries que podien ser honor del país, i que al séu darrera sols han deixat la trista experiència que manté els oficis en la rutina, l'Escola deù posar a la disposició dels industrials els seus tallers, forns i laboratoris, per a fer probes o millores en l'ofici respectiu, sempre que el sol·licitant d'aquests beneficis tinga aptitud suficient per a portar a cap els treballs que's proposa.

L'Escola deù ésser viva, empalmada amb la realitat industrial del país, actuant com a centre impulsor d'ella, anant al davant i patrocinant totes les iniciatives, fent-se en el conjunt de les activitats que li han donat la raó d'existència, respondent a la realitat d'aquèstes i anant a crear realitats millors.

DELS MÈTODES D'ENSENYANÇA

Es, per tant, una ensenyança viva la que cal donar. Tot apriorisme sistemàtic en la pedagogia és pernicios. El sistema de l'ensenyança no s'esculleix, sinó que's crea, tenint per base fonamental lo que s'ha d'ensenyar. La perfecció d'una Escola estrangera podria ésser perjudicial al nostre país, on, com a tot-arreu, abans que el sistema pedagògic, existeix l'alumne amb el séu temperament, les seves aptituds, i la seva vocació; i abans que l'alumne, el país, amb les seves tradicions, la seva naturalesa i la seva realitat social en mig la qual l'alumne ha de moure's

valgüent-se dels coneixements que la pedagogia ha de donar-li. Ensenyem avui com calgui, tenint en compte les realitats presents, sense sistematitzar els procediments a que aquèstes ens obliguin, ja que les realitats de demà poden ésser unes altres.

Aquèstes són les consideracions que hem cregut convenient apuntar per a raonar el projecte de la nostra Escola i fonamentar el mètode general de les seves ensenyances, que a continuació van detallades i ordenades.

DELS TÍTOLS QUE CONFERIRÀ L'ESCOLA

La diversitat de les carreres que donarà l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS imposa, naturalment, la diversitat en l'ordre i la disposició de les ensenyances.

Per de prompte, ens trovem en que al costat dels oficis de la construcció, que malgrat els moderns sistemes de producció conserven un caràcter manual, hi ha les grans manufactures dels teixits per a les quals la nostra Escola formarà els projectistes i decoradors.

Evidentment, si l'educació tècnica que, en vistes al millor resultat artístic donem al projectista de la Fusteria, la Metallisteria i la Ceràmica, el fa apte per a la direcció d'un taller, la que cal, també en vistes al resultat artístic (que és el que únicament preocupa a l'Escola) an els decoradors del Teixit i del Cuiro, no arriba de bon troç a posar-lo en condicions de poguer exercir la direcció tècnica d'una fàbrica per a la qual precisa la vasta ensenyança dels directors que aprenen en les Escoles ja fundades en la Universitat Industrial.

Aixís mateix, la Jardineria reclama coneixements de naturalesa molt diversa que el reste dels oficis. La ensenyança d'esculptors per a la decoració arquitectònica, se distingeix dels altres per a constituir un ofici que no pot actuar mai separat de l'Arquitectura.

Amb les Arts del Cuiro succeeix que la funció de l'Escola ha de tendir a la fundació d'aquestes grans manufactures productores de cuiros estampats i cisellats, preveient, per tant, els coneixements que, per això, poden ésser necessaris. Apart d'això, no pot tampoc abandonar el petit treball artístic personal fet a mà, d'aplicació a les enquadernacions principalment.

Tenint en compte la realitat de quiscuna d'aquestes branques d'oficis, hem anat a la determinació del programa d'ensenyances, les quals hem procurat raonar, per a justificar la necessitat de la seva implantació, aixís com també l'ordre amb que hauràn de ser donades.

Els títols de *Director* que conferirà l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS als alumnes qui hagin completat amb èxit els estudis de la branca que sigui, són els següents:

Director de les Arts de la Terra.

Director de les Arts de la Fusta.

Director de les Arts del Metall.

Director de les Arts del Teixit i del Cuiro.

Director de l'Art del Jardí.

Director d'Esculptura arquitectònica.

Aixís, determinats tots els punts de vista des dels quals hem anat projectant els quadros d'assignatures, passarem a l'estudi d'ells.

ARTS DE LA TERRA

A branca de les Arts de la Terra, comprendrà els següents oficis:

Ceràmica de Revestiments.

Gerreria (Faiances, porcel·lanes, grès, etc.)

Vidrieria.

Vidrieres de color.

Esmalts.

Per a ingressar a l'Escola, seràn necessaris a l'alumne els següents coneixements, que seràn comprovats en un examen o acreditats mediant certificat:

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Facultat de Ciències).

Química general (Facultat de Ciències).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Aquests coneixements preparatoris podran ésser adquirits a les classes equivalents de l'Institut General i Tècnic, de la Facultat de Ciències de l'Universitat, de l'Escola d'Enginyers Industrials, de l'Escola Elemental del Treball, de l'Escola d'Arts i Oficis i Superior de Belles Arts, etc., o cursats lliurement en altres Escoles.

Proveit d'aquestes coneixences, l'alumne ingressarà a l'Escola, on assistirà a un primer curs de *Química ceràmica* dedicada al *Coneixement i Anàlisi dels materials*. Aquests estudis aniran especialment dedicats als terrenys i materials del nostre país i a les pràctiques de Taller i laboratori.

Paral·lelament, assistirà a una classe de *Dibuix general i Colorit*, a una d'*Història general de l'Art*, i a una de *Modelat*. Aquest grupu d'ensenyances artístiques, destinades a l'educació estètica de l'alumne, i a donar-li medis per a l'expressió de les formes i ornamentacions que més tart idearà, serà completat amb un curs de *Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres*.

Finiràn les ensenyances d'aquest primer curs amb un de *Pràctiques de taller i de laboratori* on l'alumne se consagrarà a familiaritzar-se amb les eines, màquines i forns propis de l'ofici i amb les tècniques del mateix.

Aquestes ensenyances es donaràn a l'escolar el primer any de carrera, preparant-lo per a intensificar-se en les coses de l'ofici que vol conèixer.

Començarà el segon any amb la prosecució dels estudis de *Química ceràmica* i amb la repetició de la classe de *Dibuix artístic* i el *Modelat*, que li són molt necessaris; i, completant l'ensenyança iniciada amb el curs d'Historia general de l'Art, de l'any anterior, assistirà l'alumne a un curset especial d'*Historia i Concepte de les Arts de la Terra*.

Paral·lelament an aquestes ampliacions de les ensenyances anteriors, assistirà a una aula d'*Estudis gràfics sobre exemples de les Arts de la Terra*. En ella portarà els seus coneixements del dibuix i de l'història i l'estètica a una solució artística concreta, fent estudis de modificació de formes en vistes a l'exornació ceràmica, d'acord amb les tècniques de l'ofici, i preveient els resultats d'aquestes, que haurà començat ja a conèixer en el curs anterior de *Pràctiques de taller i de laboratori*. Dins la mateixa aula, se faràn estudis gràfics sobre models o exemples històrics donats per la classe d'Historia i Concepte de les Arts de la Terra, i estudiats teòricament en ella, així com altres estudis referents al paper i lloc de la Ceràmica i la Vidrieria dins de l'arquitectura, la seva situació en els grans i petits monuments, per a conèixer bé les condicions dins les quals ha de desenrotllar-se. Vindrà a ésser aquesta aula, dintre d'aquest segon curs, una ampliació pràctica de la classe d'Historia, i una preparació a la de *Projectes*.

Seguiràn les *Pràctiques de taller i de laboratori*, amb obres de modelat i treballs al forn, fent proves de barniços i esmalts, de resistència dels colors al foc, etc.

Al tercer curs l'alumne tindrà encara la classe de *Química ceràmica* a la que aniràn adjunts uns *Estudis de maquinària i instal·lacions industrials* i continuarà assistint a les aules de *Dibuix general i Colorit*, tenint en compte que aquests alumnes han de ser aptes per a dibuixar grans composicions de vidrieres de color; i aiximateix a la de *Modelat* pensant en les aplicacions múltiples de l'esculptura en ceràmica. Ademés d'aquestes hi haurà l'aula de *Projectes*, on l'alumne, proveït de tots els coneixements que li hauràn estat ensenyats al llarg de la carrera, se donarà decididament a la creació d'Objectes ceràmics o de

Vidres d'us, de Vidrieres de color i d'Esmalts. D'aquests objectes projectats, l'alumne deurà fer-ne els models i plànols necessaris per a l'execució i adjuntar-hi encara els presuposts. Amb tots aquests elements, l'alumne assistirà al *Taller*, on, baix la seva direcció, s'executarà el seu projecte, tenint a son càrrec l'absoluta funció directiva, havent de resoldre totes les dificultats que's presentin, a base del consell del professor o del mestre de pràctiques.

Acabarà la seva ensenyança amb l'assistència als obradors i laboratori dels demés oficis de la construcció amb els quals el seu estigui més estretament relacionat, per a tenir idea de la naturalesa de tots ells.

Finalment, format per un tribunal judici sobre el seu treball, li serà conferit el títol de *Director de les Arts de la Terra*, quedant l'objecte per ell ideat i executat, junt amb els projectes i plànols que l'han precedit, arxivat a l'Escola.

El programa d'ensenyances, serà, doncs, el següent:

*PROGRAMA D'ENSENYANCES PER A LA CARRERA DE DIRECTOR
DE LES ARTS DE LA TERRA*

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Facultat de Ciències).

Química general (Facultat de Ciències o Escola d'Enginyers Industrials).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Química ceràmica (Anàlisi dels materials).

Dibuix general i Colorit.

Modelat.

Historia general de l'Art.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Pràctiques de taller i de laboratori.

2^{ÓN} CURS

Química ceràmica.

Dibuix general i Colorit.

Historia i Concepte de les Arts de la Terra.

Modelat.

Estudis gràfics sobre exemples de les Arts de la Terra.

Pràctiques de taller i de laboratori.

3ER CURS

Química ceràmica i Estudis de maquinaria i instal·lacions industrials.

Dibuix general i Colorit.

Modelat.

Projectes.

Execució en els tallers i pràctiques de laboratori.

Assistència als tallers dels oficis de la construcció.

ARTS DE LA FUSTA

A carrera de *Director de les Arts de la Fusta* podrà determinar-se en el següent ordre.

El Director que formarà l'Escola ha de conèixer les tècniques, no sols en vistes al seu domini, per a lograr un bon resultat artístic, sinó per a poder-les utilitzar com a Director tècnic d'un taller.

Ingressarà a l'Escola previ un examen dels següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Batrillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batrillerat).

Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Dotat d'aquests coneixements, l'alumne ingressarà a una classe destinada a donar-li a conèixer els materials que ha de treballar i les seves condicions físiques, químiques i biològiques. Una altra aula vindrà paralelament a donar-li els medis representatius de les estructures, per medi de la *Geometria descriptiva* i la *Perspectiva i Ombres*. Una tercera aula li ensenyarà les unions i enllaços de les fustes (*Estereotomia de la fusta*), així com les primeres nocions de *Mecànica* i *Construcció* aplicades a l'ofici.

Al costat d'aquesta, l'alumne hi tindrà l'aula de *Dibuix general*, destinada a donar-li, a l'ensens que el coneixement de l'apariencia de les formes, els medis de representació de les que més tard idearà, així com de la situació d'elles en l'espai. Completarà aquesta ensenyança l'aula de *Modelat* a la que també assistirà l'alumne.

El complement d'aquesta ensenyança artística el trobarà l'alumne en la classe d'*Historia general de l'Art*.

Finalment, durant tot el primer curs, l'alumne assistirà als *Tallers*, començant-se a familiaritzar amb el material i els enginys i les eines amb que's deixa treballar, fent simples treballs manuals de Fusteria, utilitzant les màquines, exercitant-se en

alguns dels treballs més generals de l'Ebanisteria i ocupant-se a l'ensem, en la Talla esculptòrica de la Fusta.

Aquí acabarà el primer curs.

En el segon són indispensables un segon curs de *Construcció* que comprendrà les *Nocions de resistència de materials i estàtica de la construcció de la fusta i Estructures de fusteria*.

Necessitant intensificar els medis de representació artística i de comprensió de les formes i els seus efectes en relació a les llums, seguirà, en aquest segon curs, l'assistència a l'aula general de *Dibuix* i a la de *Modelat*. Al costat d'aquesta hi haurà la classe d'*Historia i Concepte de les Arts de la Fusta*, que posarà en estudi els exemplars històrics, desenrotllant la teoria de les seves causes històriques i el seu resultat estètic.

Una altra classe serà especialment dedicada a l'ampliació, per medi d'estudis gràfics, de les ensenyances de la classe d'Historia, denominant-se de *Anàlisi i estudis gràfics dels exemplars de fusteria*. En ella seràn posats davant de l'alumne els exemplars estudiats teòricament, fent-ne primer una reducció a plànols, per a estudiar-los estructuralment, dibuixant-los en sa apariència, analitzant les relacions de formes i mides entre quiscun dels seus elements, la situació d'aquells de caràcter ornamental, en relació als de caràcter estructural, etc. Vindrà a ésser, aquesta, una mena d'aula de dissecció, on les causes del resultat artístic dels exemplars, exposades en la classe d'Historia i Concepte, seràn analitzades i constata-des pel mateix alumne. Aquesta classe, ademés, prepararà magníficament a l'alumne, per a la seva entrada a la de Projectes, en el curs següent.

En aquest segon curs, com en l'anterior, l'alumne assistirà als *Tallers*, on se li plantejaràn solucions constructives gradualment complicades a mida que avenci el curs.

Aquí finirà el segon curs.

El tercer curs serà destinat principalment a la classe de *Projectes, Planols i Presuposts* i a l'execució dels mateixos baix la direcció de l'alumne. Aquest cursarà també la *Construcció de fusteria i mobles i Màquines i instal·lacions industrials*.

Proveit dels coneixements de la natura intrínseca del material, i de la manera pràctica de treballar-lo; coneixedor dels medis de representació d'estructures i de representació d'apariències; coneixedor de les formes de l'art que han aparegut al través de l'història, i especialment les del seu ofici, i raonades aquestes aixís en

son origen com en son resultat estètic; analitzades les causes dels referits efectes estètics, per medi de les disseccions gràfiques dels exemplars històrics; posseïdor dels principis de la perspectiva i de pràctiques de modelat, entrarà a l'aula de projectes. En aquesta classe l'alumne plantejarà les formes ideades, en apariències artístiques, procurant donar tot l'esplendor artístic als projectes. Aquests seràn tot seguit portats al plantejament de la seva realització. L'alumne dibuixarà tots els plànols, tots els detalls en tamany natural, aixís exornatius com constructius, donant gràficament les solucions i fent, com a complement, el presupost de la seva obra.

Amb tots aquests documents, l'alumne anirà al taller, i allí, baix la seva direcció, començarà l'*Execució* material de l'obra, corrent a son càrrec la solució de tots els detalls que's plantegin, de tots els incidents imprevistos que sobrevinguin, tenint per a il·lustrar-lo, davant dels conflictes, al professor i al Mestre de taller.

Acabarà aquest tercer curs, amb l'*Assistència* de l'alumne als *tallers dels demés oficis* de la construcció, que tenen relació amb el séu, a fi de conèixer la naturalesa i principis que'ls regeixen.

Previ el judici format per un tribunal sobre el séu treball, que presentarà junt amb els plànols i presupost, li serà concedit el títol de *Director de les Arts de la Fusta*, quedant el treball i els seus antecedents gràfics arxivats a l'Escola.

PROGRAMA DE LES ENSENYANCES PER A LA CARRERA DE DIRECTOR DE LES ARTS DE LA FUSTA

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Construcció de fusteria, Estereotomia de la fusta i Nocions de Mecànica en ses aplicacions a l'ofici.

Estudi dels materials.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.
Dibuix general i Colorit.
Modelat.
Historia general de l'Art.
Pràctiques de taller.

2^{ÓN} CURS

Construcció de fusteria.
Nocions de resistència de materials i estàtica de la construcció de fusta.
Dibuix general i Colorit.
Modelat.
Historia i Concepte de les Arts de la Fusta.
Anàlisi i estudis gràfics dels exemplars de fusteria.
Pràctiques de taller.

3ER CURS

Construcció de fusteria i mobles i Màquines i instal·lacions industrials.
Projectes, Plànols i Presupostos.
Execució pràctica dels projectes.
Assistència als tallers dels oficis similars.

ARTS DEL METALL

ONADA la naturalesa diversa i extensió dels oficis que entren dins la branca de les Arts del Metall, la carrera que donarà l'Escola deu ésser limitada i fòra de l'alcanç dels problemes de la gran construcció del ferro. El Director que formarà l'Escola, és abans que tot un Director artístic, al qui's dóna un coneixement de tècniques en vistes al resultat artístic; coneixement necessari que, a base d'una petita ampliació, li pot servir per a tenir una autoritat tècnica en els tallers on se fan els treballs de metallisteria per a l'arquitectura usual. Aquests són els tallers que s'anomenen de Manyans d'Obres. Indiscutiblement, les grans construccions modernes de ferro plantegen el problema artístic imminent a tota forma construïda; però aquèst, per la seva importància, l'ha de resoldre l'arquitecte, qui trobarà en el nostre alumne un element ben preparat.

Cal, ademés d'aquesta observació, tenir en compte que, darrera d'aquests oficis del ferro, se troben dins de les Arts del Metall oficis també diversos, com el metallista, dedicat a les peces d'utilització ornamental, i d'aplicació a la fusteria i al moble; el lampista, amb tota la complicació de montatges i ajustatges; l'argenter, amb els seus treballs de cisellat, repujat i construcció; el fundidor de bronze i el joier.

Aixís, l'ingrés a l'Escola, exigirà de l'alumne els següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Fet l'examen d'ingrés, l'alumne entrarà al primer curs, amb l'assistència a una classe d'*Estudis del Material* i a una altra on rebrà els primers coneixements de *Construccions metàliques, Estereotomia dels metalls i Mecànica aplicada*. Paral·lelament assistirà a la classe de *Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres*, per adquirir els coneixements de la representació estructural.

Al costat d'aquestes, hi haurà l'aula de *Dibuix general*, on aprendrà a conèixer i a expressar les apariències de les formes. L'aula d'*Historia general de l'Art* i la de *Modelat* formaran, amb l'anterior, el grupu de les ensenyances artístiques d'aquest primer curs.

Acabarà el programa d'ensenyances del primer curs amb l'assistència als diversos *Tallers* de metallisteria, fent les primeres coneixences pràctiques amb els materials, les eines i els procediments de treballar-lo.

El segon curs anirà destinat, en primer lloc, a una continuació de les classes de *Dibuix general*, que forma grupu amb la d'*Historia de l'Art* que, en aquest segon curs, serà dedicada a l'*Historia i Concepte de les Arts del Metall*, en la qual estudiarà les formes aparegudes a través dels temps i dins els períodes de les arts que ja coneixerà, a l'ensemps que les causes històriques, econòmiques i artístiques, que han determinat la forma de certs exemplars típics, que seran posats al seu estudi teòric. L'alumne estudiarà també la *Estàtica de la construcció i Resistència de materials* i les *Construccions metàl·liques*.

Aquests exemplars mateixos, tindran encara un anàlisi gràfic que farà l'alumne en una classe d'*Estudis gràfics dels exemplars històrics*. Devant de l'exemplar, l'alumne començarà un treball de dissecció, els resultats del qual descriurà gràficament en plànols i seccions, fent-ho aixís en el conjunt i en els detalls o elements constitutius de l'objecte, a fi de determinar bé la funció constructiva i artística que cada element aporta en el conjunt, aixís com la relació d'aquest amb l'element arquitectònic de que formi part. L'aula de *Modelat* s'ocuparà en aquest segon curs de donar una ensenyança paral·lela a l'aula de dibuix, en lo que's refereix solament a l'ofici de la fundició artística.

Paral·lelament a tots aquests treballs, l'alumne assistirà als *Tallers*, on augmentarà el coneixement pràctic de les eines, medis i maneres de cada ofici, exercitant-se en ells a fi de que la coneixença tinga tot el sentit pràctic que sia possible.

Aquí acabarà el segon curs.

El tercer curs anirà destinat a la classe de *Projectes* i a l'execució des mateixos fent-ne a l'ensemps el seus *Plànols* i *Presupostos*. Estudiarà també *Construccions metàl·liques*, *Maquinaria* i *Instal·lacions industrials*. En aquest moment de sa carrera, tenim a l'alumne proveït de tots els coneixements que's refereixen al material, en sa naturalesa física, en sa construcció i en sa manera pràctica de treballar-lo. Té els medis de representació d'apariències i estructures, que li

haurà donat el Dibuix general i la Geometria descriptiva. Amb el Dibuix i l'Historia, haurà pogut desenrotllar les seves facultats artístiques. El Modelat, el posa en condició de conèixer d'una manera viva les formes i els seus efectes en la llum, a l'ensem que li dóna un nou element d'expressió. Per fi haurà estudiat les causes de bellesa dels més típics exemplars històrics per a treure'n conseqüències i fer-se disciplines personals, afegint an això, el coneixement pràctic de les maneres de treballar el material i els efectes que d'això provenen. En aquesta situació l'alumne podrà plantejar les formes per ell ideades. D'elles n'haurà de fer el projecte, amb plànols, detalls artístics i constructius i els presupostos. Per les obres de fundició, els projectes seràn els models que farà a l'aula de Modelat. Serà obligatoria l'*Assistència als tallers d'oficis similars*.

Amb tots aquests elements, l'alumne anirà als diversos *Tallers* a començar la seva obra, portant a son càrrec la direcció de l'execució, i havent de resoldre tots els incidents de la mateixa, baix consell del professor o del Mestre de Taller.

Judicada la seva obra, per un Tribunal, junt amb tots els antecedents gràfics i models i el presupost, li serà conferit el títol de *Director de les Arts del Metall*.

*PROGRAMA DE LES ENSENYANCES DE LA CARRERA DE DIRECTOR
DE LES ARTS DEL METALL*

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Construccions metàl·liques i Estereotomia dels metalls i Mecànica aplicada.

Estudi dels materials.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Dibuix general.

Modelat.

Historia general de l'Art.

Pràctiques de taller.

2^{ÓN} CURS

Construccions metàl·liques.

Estàtica de la construcció i Resistència de materials.

Dibuix general.

Historia i Concepte de les Arts del Metall.

Estudis gràfics dels exemplars històrics.

Modelat.

Pràctiques en els tallers.

3ER CURS

Construccions metàl·liques, Maquinaria i Instal·lacions industrials.

Projectes, Plànols i Presupostos.

Execució pràctica dels Projectes.

Assistència als tallers d'oficis similars.

ARTS DEL TEIXIT I ARTS DEL CUIRO

L Director artístic de les Arts del Teixit que formarà l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS, ha de tenir un caràcter distint del dels Directors dels demés oficis de la construcció, en vistes a la condició de la producció textil actual feta per les grans manufactures.

Els detalls tècnics, que en la producció quasi manual dels oficis de la construcció tenen una importància molt limitada, la agafen, i molt gran, tant bon punt la producció mecànica és, com en l'art del teixit, absoluta. La actual producció dels teixits ens posa en front d'uns grans horitzons de coneixements, que corresponen directament a l'Enginyer textil, i que s'han de descartar en absolut de l'ensenyança artística, per quant aquestes condicions materials no tenen relació amb la producció artística ni influeixen en el seu resultat.

Aixís, si el Director de les Arts de la Fusta sortirà de la nostra Escola amb coneixements suficients per a dirigir un taller, fins al punt d'exigir-se-li la redacció d'un presupost derivat d'un projecte, l'escandall d'una manufactura de teixits exigiria una preparació que seria quasi equivalent a la que's dona al Director de teixits que forma l'Escola Industrial ja fundada.

A canvi d'aquesta limitació necessària, el que cursi aquesta carrera trobarà l'aplicació de les facultats en ella adquirides, en la branca d'Arts del Cuiro que hi hem afegit, la qual en sa part mecànica de cuiros estampats per a la decoració exigeix una preparació artística parella, per tractar-se de la decoració en matrius contínues. El dibuix del teixit exigirà la teoria, però aquesta tindrà una bona aplicació no sols en el teixit propiament dit, sinó en el mecanisme de la tapiceria, en les puntes i en els brodats i en tota confecció que tingui per base l'encreuament de fibres.

El cuiro, al costat d'aquesta part mecànica, té el seu costat manual, de cisellat i grafiat, aplicable a l'enquadernació i a treballs especials d'aplicació al moble. Tenint això en compte, s'ajuntarà a l'ensenyança de la producció mecànica dels cuiros d'art, un taller d'ensenyança manual on trobi l'alumne totes les aplicacions de que és susceptible aquest material.

Encara l'educació artística de l'alumne, tal com abarca les robes estampades, pot estendre's als papers pintats, i en general a tot lo que sien decoracions de motiu continuat pla.

Tenint en compte tots els oficis que comprèn aquesta branca, i que si no estàn agrupats per llur naturalesa, els agrupa l'ensenyança artística parella que necessiten, passarem a determinar les ensenyances que són necessaries als que vulguin coneixe'ls.

L'alumne deurà ingressar a l'Escola previ un examen dels següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Escola de Teixits de la Universitat Industrial).

Química general (Escola de Teixits de la Universitat Industrial).

Matemàtiques.

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Tenint en compte que una de les condicions més precises al decorador dels teixits és la de conèixer els elements colorants de que pot disposar per a les seves composicions, començarà el primer curs de la seva carrera amb un curset trimestral de *Química textil*. Paral·lelament assistirà a l'aula de *Dibuix general i Colorit* i a la de *Teoria dels Teixits*. Un curs d'*Historia general de l'Art* completarà el grupu d'ensenyances artístiques d'aquest primer any, acudint, ademés, als *Tallers* de pràctiques, on començarà a familiaritzar-se amb les màquines, les eines i les maneres de treball de quiscún dels oficis que constitueixin la branca.

Al segón curs, l'alumne continuarà assistint a les aules de *Teoria dels Teixits* i de *Dibuix general i Colorit*. Cursarà ademés, un curs especial d'*Historia de les Arts del Teixit i del Cuiro*, i un altre d'*Estudis gràfics d'exemplars històrics i de les formes d'ornament* on l'alumne farà estudis gràfics dels exemplars històrics posats com a exemple per la classe anterior, copies de motius, anàlisis d'armonies de color, indagació sobre els diversos procediments de dits exemplars com a causa del séu resultat artístic, etc. Completarà les ensenyances d'aquest curs, una aula d'estudi de *Dibuix en carta*, i la continuació de les *Pràctiques de taller* graduant els treballs a mida de les facultats que l'alumne hagi adquirit.

El tercer curs serà destinat per complert a l'aula de *Projectes*, on l'alumne proveït de tots els coneixements anteriors, coneixedor de la teoria dels teixits i dels elements colorants de que disposa, familiaritzat amb les diverses solucions de lligaments, coneixedor dels resultats estètics que segons aquests haurà tingut ocasió de veure en els exemplars històrics estudiats, se donarà a la seva propia iniciativa, resolguent les formes per ell ideades, posant-les en carta i anant amb elles al teler, on presenciàrà l'execució del séu treball. Aixís com en el teixit, ho farà en les altres diverses especialitats, teixint un fragment reduït a l'alta llisa, fent un treball en couro, un brodat i una punta. D'aquests treballs sols n'haurà de portar la direcció, excepte en el teixit de tapicería que serà precis que sia per ell executat, a fi de conèixer bé el sistema de l'encreuament de fils (*Posat en carta, Teixit mecànic i Execució*).

Aquí acabarà la carrera, amb un examen dels treballs presentats, després del qual li serà conferit el títol. Els projectes i treballs quedaràn arxivats a l'Escola.

Les ensenyances de la carrera seràn, doncs, les següents:

PROGRAMA DE LES ENSENYANCES DE LA CARRERA DE DIRECTOR DE LES ARTS DEL TEIXIT I DEL CUIRO

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física (Escola de Teixits de la Universitat Industrial).

Química general (Escola de Teixits de la Universitat Industrial).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Química textil (Universitat Industrial).

Teoria dels Teixits, primer curs (Universitat Industrial).

Dibuix general i Colorit.

Historia general de l'Art.

Pràctiques de taller.

2^{ÓN} CURS

Teoria dels Teixits, segón curs (Universitat Industrial).

Dibuix general i Colorit.

Historia de les Arts del Teixit i del Cuiro.

Dibuix en carta.

Estudis gràfics d'exemplars històrics i de les formes d'ornament.

Pràctiques de taller.

3ER CURS

Projectes.

Posat en carta.

Execució en els tallers de Teixits. — Brodats. — Pintes. — Tapiceria. — Cuiros a màquina i a mà.

JARDINERÍA

ENSENYANÇA de *Director de l' Art del Jardí* que aquí es projecta deurà començar previ un examen d'ingrés dels següents coneixements:

Aritmètica i Geometria (Escola Superior d'Agricultura).

Dibuix linial.

Elements de Física (id.).

Elements de Química (id.).

Elements d'Historia Natural (id.).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Dotat d'aquests coneixements, l'alumne ingressarà en la branca de *Jardineria* de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS, cursant, en l'Escola Superior d'Agricultura, les ensenyances de *Geologia i Geografia física agraries, Anatomia i fisiologia vegetals, Botànica i Topografia*. Ademés del mecanisme de la vida de les plantes, elles li donen el coneixement de la naturalesa íntima i de la configuració dels terrenys, essent-li necessaria la pràctica d'alçament de plànols dels mateixos, a la qual correspon el dibuix topogràfic.

El *Dibuix general i Colorit*, com a medi expressiu i com a element de coneixença dels efectes de les coses dins l'espai, junt amb les corresponents nocions dels colors i dels valors, donaràn lloc a un curs, que serà ajudat d'un altre d'*Historia general de l'Art*, i encara d'un altre de *Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres*.

El segon curs començarà amb la continuació del *Dibuix general i Colorit* i un curs especial d'*Historia i Concepte de l'Art dels Jardins*. Aquesta classe d'Historia proporcionarà temes o exemplars a una nova aula d'*Estudis gràfics de Jardineria*, dedicada a estudiar-los gràficament, fent plànols de jardins antics existents a la ciutat, o deduccions perspectives d'exemplars gràfics. Aquesta classe portarà els alumnes als jardins proposats (Laberinte, Can Gloria, Can Gomis, Can Fournier, Can Dalmases, etc.), dels quals ne faràn estudis detallats, amb els detalls

arquitectònics i de composició i de principis perspectius que han originat determinats efectes visuals, etc., i, a l'ensem, deurà donar unes Nocions de Composició arquitectònica estudiant els elements arquitectònics i les seves proporcions, la funció pròpia a quiscún, fent còpies de motlluratges, dibuixos de petites construccions, tals com fontanes, bancs, templets, glories, arcades, emparats, bases per a estatuës i relació d'elles amb la figura, etc.

La classe de *Mecànica aplicada*, de l'Escola Superior d'Agricultura, el prepararà per a resoldre els problemes d'hidràulica, de transport, etc. Aixís com li donarà coneixement de la maquinària agrícola. Assistirà després a un curs especialitzat de *Floricultura*.

El tercer curs, seguint l'ordre dels coneixements donats a l'alumne, serà dedicat a l'aula de *Projectes, Plànols i Presupostos* i a la intervenció directiva de la seva *Execució*.

L'execució dels jardins presenta grans dificultats, i per això, després de fets els primers assatjos en els terrenys de l'Escola, decorant els encontorns dels edificis allí existents, l'Escola haurà de procurar una intervenció en les obres de jardineria del Municipi, tal com fan els seminaris d'urbanització d'Alemanya.

Això donarà lloc a instal·lar una aula per al tercer curs, en els llocs on calgués treballar, fent-se allí els projectes i plànols i fent assistir a l'alumne a les obres de moviment de terres i demés, on s'hi il·lustraria sobre l'organització del treball.

Després d'aquest darrer curs, l'alumne farà un projecte de jardí, amb plànols i perspectives i detalls de les fonts i demés construccions imaginades, a base del qual li serà conferit el títol.

Les ensenyances de la carrera, seràn, doncs, les següents:

PROGRAMA DE LES ENSENYANCES DE LA CARRERA DE DIRECTOR DE L'ART DEL JARDÍ

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Escola Superior d'Agricultura).

Dibuix linial.

Elements de Física (id.).

Elements de Química (Escola Superior d'Agricultura).

Elements d'Historia natural (id.).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

1ER CURS

Geologia i Geografia física agraries (Escola Superior d'Agricultura).

Topografia (id.).

Anatomia i Fisiologia vegetal i Botànica (id.).

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.

Dibuix general i Colorit.

Historia general de l'Art.

2^{ÓN} CURS

Mecànica aplicada (Escola Superior d'Agricultura).

Floricultura.

Dibuix general i Colorit.

Historia i Concepte de l'Art dels Jardins.

Estudis gràfics de Jardineria.

3ER CURS

Projectes, Plànols i Presupostos.

Pràctiques d'execució.

Exercici de revàlida.

ESCUPTURA ARQUITECTÒNICA

A formació de l'escultor qui treballa com a decorador de l'arquitectura és avui necessària, per quan l'esculptura, passant a ésser un art d'imitació, viu deslligada de tots els coneixements que calen al que decora un edifici.

L'esculptura, dins l'arquitectura, té una funció expressiva, ben determinada, dels fets constructius, i l'artista que s'hi dedica qui deu tenir-ne el coneixement, aixís com unes nocions de construcció Mecànica i Estereotomia aplicades a la pedra, ja que la seva obra no és altre cosa que una pedra més en el conjunt.

Aquest escultor aixís educat és, ademés, apte per a les obres exornatives de la jardineria. Les fontanes, els bancs, les estatuës, en els jardins, hi aconpleixen una funció igual que en l'arquitectura.

Aquest escultor, ademés, pot concórrer als tallers de fundició de la branca de les Arts del Metall, al de Ceràmica de revestiments de les Arts de la Terra i al de Talla en fusta, fent amb aquestes especialitats, la Pedra, el Bronze, la Ceràmica i la Fusta, una nova carrera d'Escultor de l'Arquitectura.

Per aquesta carrera seràn precises les següents ensenyances fonamentals, sense les quals no es podrà ingressar a l'Escola.

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.

Traducció del Francès.

Amb aquests coneixements, l'alumne començarà el primer curs, assistint a una classe d'*Estudi dels materials* i a una altra de *Construccions de pedra (Nocions de Mecànica aplicada i Estereotomia)*. Una aula de *Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres*, li donarà el medi elemental de la representació, el qual

vindrà completat per l'aula de *Dibuix general i Colorit*, on aprendrà l'efecte aparent de les coses en l'espai. Seguirà an aquestes una aula d'*Historia general de l'Art*.

Una aula de *Modelat* completarà aquest primer curs amb els primers exercicis d'esculptura en pedra i marbre i amb l'assistència als *Tallers* de fundició i de ceràmica.

En el segon curs, l'alumne seguirà assistint a l'aula de *Construcció* on rebrà algunes nocions de Mecànica i Estereotomia, a la de *Modelat* i a la de *Dibuix general i Colorit*. La classe d'Historia dedicarà les seves tasques a l'*Historia i Concepte de l'Escultura arquitectònica*, donant a l'alumne exemples que seràn estudiats gràficament en l'aula d'*Estudis gràfics de l'Escultura en relació a l'Arquitectura*, que dedicaran els seus alumnes a fer estudis parells. Allí l'escultor farà estudis i anàlisis de les relacions del seu art amb l'arquitectura, estudiant les composicions, els elements constructius exornats, les proporcions, junt amb exercicis pràctics visuals de l'estatuaria al carrer, de l'esculptura en els edificis. Aquestes són unes experiències necessàries a l'escultor, que l'Escola ha de tenir molt en compte.

Acabarà el curs amb la continuació de les *Pràctiques* en els tallers de Fundició i Ceràmica, i amb treballs sobre pedra i marbre.

El tercer curs, apart de la continuació de la classe de *Construcció* on se li donarà idea de les màquines empleades, serà dedicat als *Projectes* dels alumnes, que faràn primer en dibuix, després modelaràn en fang i després dirigiràn l'*Execució* amb el material definitiu, corrent baix la seva direcció els treballs.

D'aquests treballs deuràn fer-ne el *Presupost*, i a base del judici que sobre ells formi el Tribunal, els serà concedit el títol de *Director d'Escultura Arquitectònica*.

Les ensenyances d'aquesta carrera poden, doncs, determinar-se en el següent programa:

PROGRAMA DE LES ENSENYANCES DE LA CARRERA DE DIRECTOR DE
ESCULTURA ARQUITECTÒNICA

INGRÉS

Aritmètica i Geometria (Batxillerat).

Dibuix linial.

Física i Química (Batxillerat).

*Exercicis de Gramàtica catalana i castellana.
Traducció del Francès.*

1ER CURS

*Estudi dels materials.
Construccions de pedra (Nocions de Mecànica aplicada i Estereotomia).
Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres.
Dibuix general i Colorit.
Historia general de l'Art.
Modelat.
Pràctiques de taller.*

2^{ÓN} CURS

*Construcció en materials petris (segón curs), Nocions de Mecànica i Estereotomia
Modelat.
Dibuix general i Colorit.
Historia i Concepte de l'Escultura arquitectònica.
Estudis gràfics de l'Escultura en relació a l'Arquitectura.
Pràctiques de taller.*

3ER CURS

*Construcció (tercer curs), Màquines empleades en la construcció.
Projectes. — Dibuixats, Colorits i Modelats. Presupostos.
Models definitius.
Execució en Bronze, Pedra i Ceràmica.*

ENSENYANCES ESPECIALS

DEMÉS d'aquestes carreres que abarquen tota una branca d'oficis, l'Escola conferirà certificats d'estudis especials fets en ella no subjectes als plans descrits.

El curs d'aquestes carreres serà lliure, podent fer cada curs les assignatures que l'alumne vulgui, però sempre dins de l'Escola i en l'ordre que's determini.

Les senyoretetes trobaràn a l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS més d'una ensenyança adequada a la seva vocació i manera de ser, que podrà preparar-les per a ocupacions dignes i atractives, especialment dins la secció d'Arts del Teixit. La Ceràmica, la Joieria i altres arts s'avenen aiximateix amb les capacitats usuals de la dona.

AULES I TALLERS QUE CONSTITUIRÀN L'ESCOLA

AULES TÈCNIQUES

Estudi i Anàlisi dels Materials. — L'aula dividirà les seves ensenyances en tres cursos trimestrals. L'un dedicat a les Arts de la Fusta, l'altre a les Arts del Metall i l'altre als Materials de pedra. En ella s'explicarà en grau a propòsit a la preparació dels alumnes i a les necessitats de la seva carrera la manera de ser dels materials, amb el fi de donar-los a conèixer en sa naturalesa la matèria que han de treballar.

Construcció. — Aquesta aula tindrà tres cursos corresponents als tres anys que dura l'ensenyança, donant els diversos elements mecànics, estereotòmics, estructurals i tecnològics convenientment graduats amb el caràcter elemental que fa necessària la preparació matemàtica dels deixebles. Cada curs se dividirà en tres trimestres dedicats a cada una de les tres menes de material corresponents a les professions de caràcter constructiu que dona l'Escola.

Geometria descriptiva, Perspectiva i Ombres. — Aquesta aula durarà tot l'any escolar, i a ella acudiràn indistintament alumnes de totes les especialitats.

Química ceràmica. — Lo que és la construcció pels fusters, manyans i escultors d'arquitectura, és la Química pels ceramistes i vidriers. Durarà tres cursos complets que tindran el major caràcter pràctic possible, donant-se en el laboratori i el taller. El primer curs se dedicarà especialment al coneixement dels materials, assaigs de terres, estudi de sa procedència geològica, etc. El segon curs se dedicarà a l'estudi propiament dit de les reaccions químiques fundamentals de les Arts de la Terra. El tercer s'ocuparà de les instal·lacions industrials necessàries per a la gran producció.

Teoria dels Teixits i Posat en Carta. — L'ensenyança d'aquesta aula durarà dos cursos, que deuràn seguir-se a l'Escola d'Indústries Textils de la Universitat Industrial.

Química Textil. — Aquesta ensenyança ocuparà un curs i serà la mateixa de l'Escola Industrial.

Geologia, Geografia física agraries i Topografia. — Aquestes ensenyances se donen en l'Escola Superior d'Agricultura i poden ésser aprofitades pels alumnes de Jardineria de la nostra, amb una adaptació de l'horari dels seus estudis a l'horari de dita Escola.

Anatomia i fisiologia vegetals i Botànica. — Aquestes ensenyances, necessaries als Jardiners, se donen també a l'Escola Superior d'Agricultura, i poden ésser aprofitades, a base d'una combinació d'hores, com les anteriors.

Mecànica aplicada. — Les nocions necessaries als alumnes jardiners se donen aiximateix en l'Escola Superior d'Agricultura.

Floricultura. — Aquest curs especial de Floricultura, dedicat als jardiners, haurà de fundar-se de nou, i ho pot ésser en l'Escola Superior d'Agricultura, al qual podran concòrrer-hi els estudiants d'agricultura que, sense pretendre dedicar-se a la composició artística de jardins, desitgin conèixer aquesta interessant tècnica agrícola tan apropiada al nostre clima.

ENSENYANCES ARTÍSTIQUES

Dibuix General i Colorit. — Aquesta aula és de caràcter fonamental i en ella els alumnes rebràn les primeres nocions del dibuix i del color, fins a estar en disposició de passar a l'aula d'estudis gràfics sobre l'art especial que convingui. En totes les carreres aquesta ensenyança durarà al menys dos cursos, i per tant ella serà la més congestionada de totes, essent precisa la divisió del treball entre varis professors, sota una direcció, a mida que les necessitats ho reclamin.

Historia General de l'Art. — Aquesta aula farà un curs escolar d'Historia general, i un segón d'Historia especial de cada branca de les que s'ensenyin en

l'Escola. Aquesta aula determinarà els exemples que's posaran en estudi en les aules d'Estudis gràfics de les diverses especialitats.

Aquestes aules seràn:

Estudis gràfics i Projectes d'Arts de la Terra.

Estudis gràfics i Projectes d'Arts de la Fusta.

Estudis gràfics i Projectes d'Arts del Metall.

Estudis gràfics i Projectes d'Arts del Teixit.

Estudis gràfics i Projectes de Jardineria i Esculptura arquitectònica.

Aquestes cinc aules seràn dedicades, en sos primers cursos, a preparar a l'alumne concretament pel dibuix de l'especialitat a que's dediqui, a base d'anàlisis gràfics, d'exemples històrics, d'estudis d'objectes, de situació d'aquests dins el conjunt arquitectònic de que formin part, de la seva reducció a plànols, i en fi, del séu anàlisi artístic i constructiu, a fi de donar tots els medis que són necessaris al director d'un ofici, per a representar en apariencia i en estructura, les formes que en el segón curs idearà.

Aquest segón curs, doncs, anirà dedicat especialment als projectes, dels quals se'n faràn els plànols i detalls convenients per a la seva execució en els tallers.

Aula de Modelat. — Aquesta aula és paral·lela a l'aula de dibuix general en quant al modelat; però a l'ensemps ella haurà de complir la funció de les aules d'Estudis gràfics i Projectes, dins les arts escultòriques. Aquestes són l'Escultura arquitectònica, la Ceràmica de revestiments, la Talla, la Gerreria, la Fundició, que ademés dels estudis gràfics que faràn en l'aula corresponent, necessiten els estudis de plàstica, o els models amb els quals pertoqui acompanyar el projecte per a ésser executat.

La concorrencia de tal diversitat d'alumnes en aquesta aula i les múltiples funcions de la mateixa reclamaràn, sens dubte, com en la de dibuix general, la presencia de varis professors, sota una direcció.

TALLERS

Arts de la Terra. — Els tallers de les Arts de la Terra compendran: els forns per a les grans peces de la ceràmica d'aplicació a l'arquitectura, i els forns per a la gerreria i els vidres d'ús.

Aquests correràn a càrrec dels Mestres de Taller especialistes de cada branca, que aquí podràn ésser dos: un per a la ceràmica de revestiments i gerreria i un altre per la vidrieria.

Un altre taller de vidrieres de color haurà de córrer a càrrec d'un nou Mestre de Taller especial, on se fassin les montures i on se trobin els forns per a coure els esmalts de les vidrieres.

Finalment, completant la secció, deurà haver-hi les mufles per a esmalts, sota la direcció d'un Mestre de Taller esmaltador.

Arts de la Fusta. — Els tallers d'Arts de la Fusta que existeixen en l'Escola Professional de Fusteria, podràn ésser aprofitats pels alumnes de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS afegint en el mateix local els estris necessaris a l'ensenyança de l'ebanisteria. Aquestes dues especialitats exigiran dos Mestres de Taller, que junt amb un altre Mestre de Taller dedicat a les practiques de l'esculptura en talla, completaran aquesta secció de practiques.

Arts del Metall. — Els tallers de les Arts del Metall són de molt diversa naturalesa. Els manyans i els fundidors del bronze, podràn aprofitar-se dels que hi ha establerts en l'Escola Elemental del Treball. Hauràn de fundar-se de nou, els de Metallisteria, Cisellat i Repujat i els d'Argenteria i Joieria.

Cada taller tindrà el mestre propi a la seva especialitat. Els tallers de nova fundació s'instal·laràn en el propi local de l'Escola.

Arts del Teixit i del Cuiro. — Els tallers de les Arts del Teixit, seràn els dels teixidors de l'Escola d'Indústries Textils de la Universitat Industrial, on hi ha les màquines, telers i personal apte per a donar als nostres alumnes l'ensenyança

que els hi és necessària. Hauràn de fundar-se el de Tapiços d'alta llisa, el de Brodadores i Puntaires.

Les Arts del Cuiro podran aprofitar, per a l'ensenyança pràctica, les màquines d'estampar cuiros de l'Escola de Curtidors, d'acord amb el seu Patronat, essent necessària la fundació d'un taller especial per a la decoració manual dels cuiros, grafiats, cisellats, etc., que, com els tapiços, els brodats i les puntes, reclamarà el Mestre de Taller corresponent.

Jardineria. — La Jardineria necessita un Mestre pràctic en l'ofici que, a les ordres del Professor de l'aula de projectes, meni la gent necessària per a portar a realitat els projectes o el projecte dels alumnes, de manera que els treballs a que aquest dongui lloc, en els terrenys que's determinin, constitueixin als ulls de l'alumne un espectacle de les diverses operacions i de l'organització del treball.

Esculptura arquitectònica. — El taller d'esculptura arquitectònica formarà al costat de l'aula de Modelat i estarà sota la direcció del Professor de la mateixa, qui tindrà a ses ordres els Mestres picapedrers, que podran ser l'un escultor de la pedra i l'altre del marbre. El Professor de l'aula de Modelat tindrà també sota la seva direcció, en quant als treballs que's refereixin als seus alumnes, al Mestre del Taller de Fundició i al del Taller de Ceràmica arquitectònica.

PERSONAL

Al portar-se el present plan a execució, s'aniràn concretant les assignatures o agrupaments d'assignatures que deuràn estar a càrrec de cada professor. Aquests professors seràn retribuïts d'una manera semblant a com ho són els d'Escoles similars de la Diputació.

Ademés, caldrà establir convenis especials amb l'Escola Industrial a fi de que els alumnes de l'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS puguin cursar en ella les matèries següents: *Química textil, Teoria dels teixits, Posat en carta.*

I amb l'Escola Superior d'Agricultura caldrà fer altre tant pel que's refereix a les següents assignatures: *Geologia i Geografia física agraries, Topografia, Anatomia i fisiologia vegetals, Botànica i Mecànica aplicada.*

Al professor que degui exercir de Director se li senyalarà una gratificació per aquest concepte; i, ademés, l'Escola deurà tenir un Secretari, que no deurà ser cap dels professors, i al que s'equipararà a ells en sou. Són també indispensables, quan menys, un parell de moços per a la neteja i necessitats dels tallers i dependències.

INAUGURACIÓ DE L'ESCOLA

L'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS serà allotjada en uns locals adequats de l'Universitat Industrial, carrer d'Urgell, 187. L'inauguració de les ensenyances serà el 1er d'octubre de 1915, en que entraran en vigor els primers cursos d'aquelles de les següents especialitats per a les quals se presentin alumnes preparats:

ARTS DE LA TERRA.

ARTS DE LA FUSTA.

ARTS DEL TEIXIT I DEL CUIRO.

ART DEL JARDÍ.

Per a implantar l'especialitat de les Arts del Metall s'esperarà a que estigui més avançada l'instal·lació dels tallers de l'Escola Elemental del Treball, i la de l'Escultura arquitectònica se portarà a realització més endavant.

Les peticions d'inscripció deuen dirigir-se, del 15 al 25 de setembre, a la Secretarí de l'Escola, domiciliada ja al carrer d'Urgell, 187, a on poden també adreçar-se les peticions de prospectes i tota demanda d'informació.

El present projecte d'ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS (que en un principi s'havia designat amb el nom d'Escola de la Decoració), va ser format per una ponència composta dels senyors don Vicens Climent, don Joaquim Folch i Torres, don Manuel Fuxà, don Francesc d'A. Galí, don Eladi Homs, don Felíu Mestres, don Francesc de P. Nebot i don Josep Puig i Cadafalch, a la qual el Consell d'Investigació Pedagògica traspassà l'honrós encàrrec rebut de l'Excma. Diputació de Barcelona d'estudi d'un plan. Fou aprovat per la Diputació el dia 18 de maig de 1914.

Escola Superior dels Belles Arts 1915